

Metsä Group
Mika Leino
Haukilahdentie 27
54120 Pulp
mika.leino@metsagroup.fi

Lausuntopyyntö 18.4.2024

Metsä Fibre Oy Kemin tehtaan siltojen purkaminen, Kemi

Metsä Fibre Oy suunnittelee neljän sillan purkamista Kemissä. Metsä Fibren ja Metsä Boardin vuonna 2023 aikana käyttöönotettujen investointihankkeiden seurauksena myös kulkureitit Metsä Groupin Kemin tehdasalueelle ovat muuttuneet. Käytöstä on jäänyt pois neljä siltaa, joilla ei ole jatkokäyttöä, joten sillat suunnitellaan purettavaksi. Purettavat sillat ovat Majaputaan maantiesilta, Sahansaaren maantiesilta, Sahansaaren rautatiesilta 1960 ja Sahansaaren rautatiesilta 1995. Purettavista silloista kaksi on maantiesiltaa ja kaksi on rautatiesiltoja. Lupapäättöksiä silloista ei ole löytynyt.

Majaputaan maantiesilta on Kemin karttapalvelun ilmakuviin perusteella rakennettu vuosien 1946 ja 1977 välisenä aikana. Silta on Kuivanorontien jatke Majaputaan yli tehdasalueelle.

Sahansaaren maantiesilta on Kemin karttapalvelun ilmakuviin perusteella rakennettu ennen vuotta 1946. Siltaa on käytetty kulkemiseen Poltimonkadun kautta Poltimonhaaran yli lakkautetulle ja purettulle Karihaaran sahalle.

Sahansaaren rautatiesilta 1960 on Kemin karttapalvelun tietojen perusteella rakennettu vuosien 1946 ja 1961 välisenä aikana. Siltaa on käytetty junaliikenteeseen tehdasalueelle. Käyttö raideliikenteeseen on loppunut jo useita vuosia sitten, sillan kansi ja ratayhteys sillalle on purettu.

Sahansaaren rautatiesilta 1995 on rakennettu vuonna 1995. Siltaa on käytetty junaliikenteeseen tehdasalueelle. Tavaraliikenne radalla päättyi lokakuussa 2022, kun Metsä Fibre Oy otti käyttöön uuden sähköistetyn yksityisraideyhteyden tehdasalueelle Marttalan kaupunginosan pohjoispuolelta.

Sillat tullaan purkamaan vuosien 2024-2027 välillä, kun mahdolliset purkamiseen liittyvät lupaprosessit on tehty ja mahdolliset luvat ovat lainvoimaiset. Purkamisen hoitaa urakoitsija, jolla on runsaasti kokemusta purkutyön suunnittelusta, lupaprosessien hoitamisesta, rakennusten ja rakenteiden purkamisesta, rakennusjätteen uusiokäytöstä, kierrätyksestä ja loppusijoituksesta.

Lähtökohtaisesti kaikki siltojen rakenteet puretaan ja liikenneyhteydet katkaistaan. Maatuet puretaan maanpinnan rajaan saakka ja mahdolliset keskituet vesialueella vesistön pohjaan asti. Näin ollen mahdolliset paalut ja pohjalaatat jätetään purkamatta. Ennen siltarakenteiden purkamista laaditaan yksityiskohtainen purkusuunnitelma siltakohtaisesti. Keskeisiä suunnittelun lähtökohtia ovat sillan rakennusmateriaali, sillan kunto, haitta-ainepitoisuudet (erityisesti vesieristeet), purkuajankohta (=minimoidaan vesistövaikutukset), turvallisuus, vesiväylän leveyden muutokset ja purkumateriaalin hyötykäyttö. Purku suoritetaan siten, että mahdolliset vesistövaikutukset jäävät vähäisiksi. Pääosin pyritään operoimaan kuivalta maalta, mutta oletettavasti loppupurku ja keskituet joudutaan purkamaan vesistöön. Vesistövaikutuksia minimoidaan asettamalla ennen purkutyön aloittamista silttiverho sillan ylä- ja alapuolelle. Lopuksi vedestä poistetaan kaikki sillan rakenteet ja tarkastetaan pohja sukellustyönä. Purkumateriaaleista murskattu betoni pyritään hyödyntämään tehdasalueen rakennushankkeissa ja teräs toimitetaan uusiometallituotantoon. Mahdolliset PAH-yhdisteitä, asbestia tai muita haitta-aineita sisältävät jakeet toimitetaan asiamukaisille vastaanottopaikoille.

Yksityiskohtaiset siltakohtaiset purkusuunnitelmat toimitetaan Lapin ELY-keskukselle ennen purkutyön aloittamista. Näissä yksityiskohtaisissa suunnitelmissa otetaan kantaa työmenetelmiin, vesistövaikutusten ehkäisyyn ja tarkkailuun sekä jätteiden käsittelyyn.

Lapin ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueen lausunto

Kulttuuriympäristö

Lausuntopyynnön mukaisista silloista kaksi sijaitsee valtakunnallisesti merkittävässä rakennetussa kulttuuriympäristössä (RKY), kohteessa Karihaaran tehdasyhdyskunta. Kahdesta sillasta pohjoisempi, Sahansaaren maantiesilta, on mainittu 5.4.2019 hyväksytyn ja voimassa olevan Pajusaaren vaiheasemakaavan yhteydessä laaditussa rakennushistoriallisessa selvityksessä (FCG, 2018) osana kohdetta Pajusaaren sahan portti. Rakennushistoriallisen selvityksen mukaan välituettu betoniarkkipalkkisilta on rakennettu vuonna 1935. Silta korvasi kevään 1934 jäiden lähdön tuhoaman vanhan puusillan. Edellä mainitussa kaavamutoksessa Pajusaaren sahan punatiilisen porttivahdintuvan suojelumerkintä poistettiin ja ELY-keskuksen tietojen mukaan rakennus on sittemmin purettu.

Lapin ELY-keskus katsoo, että purettaviksi aiottuihin siltoihin ei liity sellaisia kulttuuriarvoja, joiden vuoksi hanke edellyttäisi vesilain mukaista lupaa.

Luontoarvot ja vesilain mukaisen luvan tarve

Suomen Lajitietokeskuksen Laji.fi -portaalin mukaan hankealueella tai sen lähiympäristössä ei sijaitse uhanalaisten lajien esiintymiä eikä EU:n direktiivilajeja. Ympäristöhallinnon tietojärjestelmän mukaan toimenpidealueella ei sijaitse suojelualueita, metsälain 10 §:n mukaisia erityisen tärkeitä elinympäristöjä eikä valtakunnallisesti merkittäviä maisema-arvoja tai muinaismuistoja.

Hankkeesta vastaavan toimittamien tietojen sekä ELY-keskuksen tietojen mukaan silloilla ei ole vesilain mukaisia lupia. ELY-keskus katsoo, että hanke ei kuulu aina luvanvaraisiin vesitaloushankkeisiin (vesilaki (VL) 587/2011 3 luku 3 §). Hankkeen mahdollinen luvanvaraisuus määrätään vesitaloushankkeen yleisen luvanvaraisuuden perusteella (VL 3 luku 2 §). ELY-keskuksen näkemyksen mukaan hankkeella ei ennalta arvioiden ole sellaisia vaikutuksia, että se olisi vesilain 3 luvun 2 §:n perusteella luvanvarainen, mikäli se toteutetaan lausuntopyynnössä esitetyllä tavalla.

ELY-keskus katsoo, että siltojen purkaminen tulee toteuttaa ja tarvittaessa merkitä siten, ettei siitä aiheudu vaaraa mahdolliselle vesi- ja jäätaloudelle (vesilaki 3 luku 2 §:n 1 mom:n 4 kohta).

Hankkeesta vastaava vastaa siltojen purkumateriaalin toimittamisesta viralliseen vastaanottopaikkaan. Purkumateriaali tulee käsitellä voimassa olevien lakien ja säädösten mukaisesti (Tiehallinnon selvityksiä 31/2005).

Tämä lausunto koskee vesilain mukaista luvantarpeen arviointia. Hankkeesta vastaava vastaa hankkeeseen liittyvistä muista mahdollisista viranomaismenettelyistä sekä ilmoituksista.

Tämä lausunto ei vapauta hankkeesta vastaavaa vastuusta, mikäli hankkeesta aiheutuu ennalta arvaamattomia vahinkoja, haittoja tai muita edunmenetyksiä. Mahdollisessa riitatapauksessa voi edunmenetyksen kärsinyt tai yleisen edun niin vaatiessa asianomainen viranomainen saattaa asian Pohjois-Suomen aluehallintoviraston käsiteltäväksi.

Lausunnon laadintaan on osallistunut ylitarkastaja Jussa Liikkanen (kulttuuriympäristö).

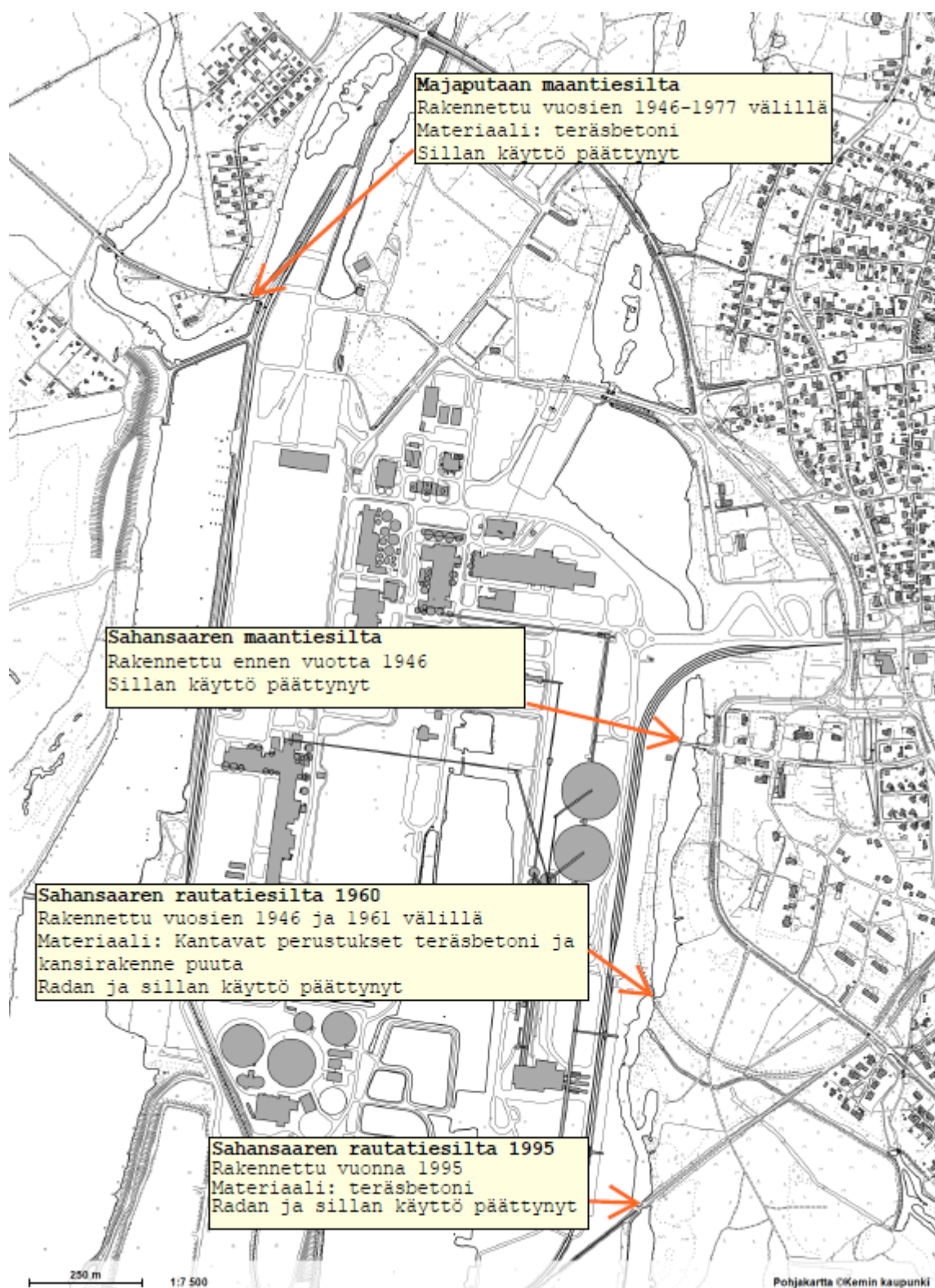
Tämä asiakirja on hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt ympäristötarkastaja Jere Jääskeläinen ja ratkaissut ympäristönsuojeluyksikön päällikkö Juha-Pekka Hämäläinen.

Liitteet

Lausuntopyyntöön liitetty kartta purettavista silloista

Tiedoksi

Kemin kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen
risto.poykio@kemi.fi

Kuva 1. Lausuntopyyntöön liitetty kartta purettavista silloista

Tämä asiakirja LAPELY/2400/2020 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument
LAPELY/2400/2020 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Jääskeläinen Jere 21.05.2024 15:30

Ratkaisija Hämäläinen Juha-Pekka 21.05.2024 15:38